

Programrapport

Programmets namn: Ämneslärarutbildning för grundskolans årskurs 7–9: svenska, engelska, svenska som andraspråk	Ladokkod: LASEA20H
Antal högskolepoäng: 270	Årskull 2020H
Programansvarig: Catrine Brödje	

Enligt Riktlinjer för löpande utvärdering av kurser och utbildningsprogram vid Högskolan i Borås (Dnr 589–17) ska programrapporten utgå ifrån följande aspekter:

- 1) Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet
- 2) Sambanden mellan programmets kurser samt mellan examensmål, lärandemål undervisningsformer och examinationer
- 3) Forskningsanknytning i programmet
- 4) Programmets resurser och hur dessa har använts
- 5) Programmets användbarhet och förberedelse för ett föränderligt arbetsliv

Kommentarer gällande studentutvärdering, termin 9

Från årskull 2020H var tre studenter registrerade i utbildningens två sista kurser. Ingen av dessa studenter tog examen inom ordinarie tidsram, men i slutet av påföljande termin hade en student tagit examen. Från en tidigare årskull var två studenter registrerade i utbildningens två sista kurser. Dessa två studenter tog examen i början av påföljande termin. Eftersom det fanns så få studenter i den sista terminens två kurser valde programansvarig att löpande under utbildningens sista termin ha utvärderande samtal om utbildningen. Studenterna uppskattade denna form av utvärdering och de var också medvetna om att treämnsläroprogrammet kommer att avvecklas, vilket kan ha bidragit till låg motivation att svara på en enkät. Deras möjlighet att påverka utbildningens utformning var ju under rådande omständigheter begränsade.

Övrigt underlag för programrapporten:

- Kursrapporter för aktuell studentkull. Svarsfrekvensen har varierat mellan de olika kurserna i programmet, men kursrapporterna har ändå bidragit med relevant information.
- När det gäller studentgruppens genomströmning har uppgifter hämtats från Ladok och registreringar i kurser.

- Mötesanteckningar från programråd.
- Tidigare programrapport.

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

Studenter vid Högskolan i Borås har möjlighet att engagera sig i programråd och andra övergripande organ där studentkåren har formell representation. Det har dock ibland varit svårt för studentkåren att fylla platserna.

Alla studenter vid Högskolan i Borås har genom kursvärderingar möjlighet att vara delaktiga i och påverka utbildningen. Kursvärderingarna genomförs i slutet av samtliga kurser och i kurser om 15 hp eller mer ska även en mittkursvärdering genomföras. Formerna för denna varierar, medan kursvärderingen i slutet av kursen genomförs anonymt genom en digital enkät som i första hand distribueras via aktuell lärplattform. Svarsfrekvensen på enkäten varierar och flera kursansvariga upplever en svårighet i att få studenter att besvara den. Studenternas kursvärderingar sammanvägs med kurslagets värdering och utmynnar i en kursrapport som ska tillgängliggöras för studenter i aktuell kull samt för kommande kull i digital form.

Möjligheterna till direkt kommunikation med lärare betonas ofta av ämneslärarprogrammets studenter enligt tidigare programrapporter. Att programmet har relativt få studenter kan säkerligen bidra till detta, liksom att många lärare ansvarar för kursmoment i flera av programmets kurser. Enligt tidigare programrapporter nämner studenter ofta att dessa mer informella kontakter är givande, eftersom de ger viss möjlighet att påverka pågående kurs. Muntlig kommunikation är dock inte anonym, vilket de digitala enkäterna är.

Sambanden mellan programmets kurser samt mellan examensmål, lärandemål, undervisningsformer och examinationer

Utbildningen omfattar en utbildningsvetenskaplig kärna om 75 hp, inklusive 15 hp verksamhetsförlagd utbildning (VFU), samt ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 195 hp inklusive 15 hp ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning i för studenten relevant verksamhet.

I utbildningsplanen betonas vikten av integrering mellan ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt de estetiska uttrycksformernas betydelse i pedagogisk verksamhet i grundskolan. Alla utbildningar vid Högskolan i Borås har också en profil mot hållbar utveckling och informationssökningskompetens. I ämneslärarutbildning med inriktning mot grundskolans årskurs 7–9 ingår även utveckling av digital kompetens.

I olika sammanhang, t. ex. i programutvecklingsgruppen, programrådet, kursrapporter, i tidigare programutvärderingar samt i samtal med studenterna – tas det upp att lärare och studenterna ser fördelar med integrerade ämnes- och ämnesdidaktiska studier. I många moment varvas teoretiska inslag med praktiska övningar, exempelvis workshoppar där studenterna utifrån ett givet innehåll till exempel förväntas planera för olika undervisningsmoment.

I kursvärderingar kan det läsas att studenterna i stort sett har upplevt ämnesstudierna som givande. I tidigare programutvärderingar samt i samtal med den aktuella studentgruppen har det dock framkommit att studenterna inte alltid har upplevt att innehållet i UVK - kurserna är relevant. Fokus på äldre elever saknas, i viss mån saknas progression och flera av kurserna utmynnar i samma slutsatser. Samma kurslitteratur används i flera kurser.

När det gäller genomströmning var tre studenter från den ursprungliga kullen registrerade den sista terminen. En av dem tog examen under senare delen av vt 25. De två andra bedöms att ha möjlighet att ta examen inom överskådlig tid.

Från hösten 2021 erbjuds en ny ämneslärarutbildning som ersätter den utbildning som lästes av den aktuella studentkullen. Den tidigare treämnesutbildningen har ersatts av två program, där studenterna läser antingen svenska och svenska som andraspråk eller svenska och engelska. Utbildningen är en termin kortare. I arbetet med att utveckla denna nya utbildning har programutvecklingsgruppen samt kursansvariga i samband med att nya kursplaner skrivs ett ansvar för att tillsammans se över såväl mål och examinationer som kurslitteratur och också tydliggöra kopplingen till examensmålen. På så sätt kan vi fortsätta att ytterligare stärka sambanden mellan kurserna och progressionen inom programmet, bland annat i linje med erfarenheter beskrivna i kursvärderingar och i programrapporter.

Forskningsanknytning i programmet

Forskningsanknytningen i programmet sker på olika sätt. Kurslitteratur samt föreläsningar kopplas till relevant forskning inom de olika områden och ämnen som ingår i programmet. Denna koppling sker både genom att lärare som bedriver egen forskning undervisar i programmet och genom att undervisande lärare knyter an till annan aktuell forskning. I flera av programmets kurser ingår även undervisning om vad forskning är och om hur forskning kan bedrivas, exempelvis genom resonemang om empiriska studiers data, teori och analys. På så sätt bidrar programmet till ett systematiskt och kritiskt förhållningssätt, som studenterna kan använda sig av i sitt blivande yrke som en del av att arbeta på vetenskaplig grund.

Inom UVK-kurserna synliggörs forskningsområden som berör hela skolväsendet. De ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kurserna knyter an till såväl ämnesteoretisk som ämnesdidaktisk forskning. I olika examinerande moment krävs att studenterna tydligt ska motivera och förankra resonemang i relevant forskning. Därtill krävs att studenterna under programmets gång självständigt söker, läser, analyserar och presenterar vetenskapliga artiklar, främst i de avslutande examensarbetskurserna men även i tidigare kurser.

I kursutvärderingarna kan det läsas att studenterna har konsekvent under utbildningens gång upplevt att de fått ökad kunskap om relevant forskning och beprövad erfarenhet. Det beskrivs även i kursrapporterna att studenterna har upplevt att den presenterade forskningen har varit relevant samt att de fått insikt och fått reflektera hur den tillämpas i verksamhetsutövningen.

Programmets resurser och hur dessa har använts

Programmet har 18 kurser av vilka studenter läser 16. Detta beror på att vid ett av examensarbeten kan studenterna välja i vilket av de tre ämnen de skriver sitt examensarbete. I slutet av studenternas utbildning har institutionen för pedagogiskt arbete på grund av ekonomiska omständigheter stramat åt resurstilldelningen, men det verkar inte som om studenterna har upplevt att det har påverkat utbildningens kvalitet. I programmet har adjunkter, lektorer och professorer undervisat, vilket kan relateras till vår strävan efter forskningsanknytning. Docenter och professorer har främst undervisat i programmets senare del, t. ex. som handledare och examinator för examensarbeten. Studenterna har därutöver haft tillgång till VFU-handledare under VFU-perioderna. Fem av kurserna i programmet har samlästs med andra program.

Programmets användbarhet och förberedelse för ett föränderligt arbetsliv

Baserat på enkätsvaren som redovisas i tidigare programrapporter tycks utbildningen ha förberett studenterna väl för det kommande yrkeslivet. Det har inte gjorts några större förändringar i utbildningen inför denna årskull och i samtal med aktuell årskull tycks det som om läget inte har förändrats.

Övrigt

Det program, som denna programrapport gäller, avvecklas efter denna årskull och ersätts av två program, som också har pausats.

Aktuell studentkull tog sin examen i januari 2025. På grund av Coronapandemin genomfördes delar av denna studenkulls undervisning inledningsvis på distans.

Eftersom vi befinner oss i en avveckling av alla ämneslärarprogram är det i denna rapport inte relevant att lyfta fram utvecklingsområden och förslag till förändringar. I tidigare rapporter finns sådana beskrivna.